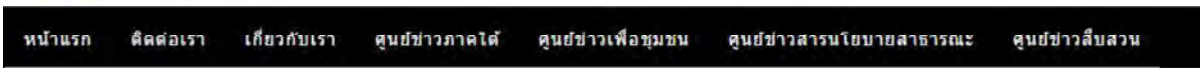

ขั้นที่ 1 : เด็กเกิดน้อยแถมด้วยคุณภาพ! ปัญหาซ้ำซ้อน ไม่ใช่แค่โครงสร้างประชากร

หัวข้อ : นโยบายสาธารณะ

วันที่และเวลาที่เผยแพร่ : 4 ตุลาคม 2566 เวลา 15.50 น.

หน้าแรก / ISRANEWS / รายงาน-สฤิป

เด็กเกิดน้อยแถมด้วยคุณภาพ! ปัญหาซ้ำซ้อน ไม่ใช่แค่โครงสร้างประชากร

🕒 วันพุธ ที่ 04 ตุลาคม 2566 เวลา 15:50 น. 📍 isranews **HITS** 2239 views

“...ในอนาคตประชากรรุ่นใหม่จะเพิ่มมากขึ้น มีค่านิยมแต่งงานช้าลง อยู่เป็นโสดมากขึ้น ที่สำคัญคือการมีลูก ไม่ใช่เป้าหมายลำดับต้นๆ ของคนรุ่นใหม่ ส่งผลต่ออัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงในอนาคต และในอนาคตมีแนวโน้มที่ประชากรรุ่นใหม่จะเป็นผู้สูงอายุที่อยู่ลำพัง ไม่มีบุตรหลานทิ้งทิ้ง...”

เด็กเกิดน้อย เป็นวาระสำคัญที่นานาชาติต่างให้ความสำคัญ โดยคาดว่าผลจากสัดส่วนประชากรที่เปลี่ยนไป จะส่งผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ไปพร้อมกับการเคลื่อนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ไทย ก็เป็นหนึ่งในประเทศที่กำลังเผชิญกับปัญหานี้เช่นเดียวกัน

จากที่ประชุมรัฐสภา เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2566 ที่ผ่านมานพ.ชลน่าน ศรีแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้วิดิโอคอล ชี้แจงถึงนโยบายการทำงานของกระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับปัญหาสังคมผู้สูงอายุและอัตราเด็กเกิดใหม่ที่น้อยลง ช่วงหนึ่งว่า ใน 12-13 เรื่องที่ได้นำเสนอและจะประกาศเป็นนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข คือ ปัญหาเด็กแรกเกิด ปัญหาการดูแลเด็กเล็ก โดยเฉพาะการให้นมบุตรอย่างน้อย ตั้งแต่ 0-6 เดือน

ปัญหาที่พบคือ โครงสร้างประชากรของคนไทยขณะนี้เกิดการบิดเบี้ยว ประชากรเข้าสู่วัยผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 ขณะที่อัตราการเกิดใหม่น้อยมาก โดยอัตราเกิดที่เหมาะสมคือ 2.1 คนต่อประชากร 100,000 คน แต่ปัจจุบันพบว่ามีอัตราเกิดอยู่ที่ 1.6 คนต่อประชากร 100,000 คน หมายความว่าใน 1 ปีมีจำนวนการเกิดที่น้อยกว่า 50,000-60,000 คน

ดังนั้น จากความคิดที่ว่าลูกมากจะยากจน ต้องเอาออกจากสมองคนไทย ทำให้คนไทยไม่ยอมมีลูก โดยเฉพาะคนที่พื้นฐานการศึกษาที่ดี หรือกลุ่มคนที่มีฐานเศรษฐกิจรองรับ จึงเป็นปัญหาต่อการพัฒนาและการแข่งขันระดับประเทศ หากไม่เพิ่มฐานประชากร ในฐานะกระทรวงสาธารณสุขที่ดูแลเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ จึงอยากจะทำผลักดันเรื่องนี้เป็นวาระแห่งชาติ

"...ลูกมากจะยากจน ต้องเอาออกจากสมองคนไทย คนไทยไม่ยอมมีลูกครับ โดยเฉพาะคนที่พื้นฐานการศึกษาที่ดี มีความรู้ มีความสามารถ มีฐานเศรษฐกิจที่รองรับ ไม่ยอมมีลูก หลายคู่แต่งงานไป บังคับให้สามีทำหมันเลย ไม่อยากมีลูก นั่นคือสิ่งที่กำลังบิดเบี้ยวในสังคมไทย..." นพ.ชลน่าน ระบุ

ภายหลังจากที่ นพ.ชลน่านได้ชี้แจงนโยบายฯ ได้เกิดประเด็นถกเถียงในสังคมออนไลน์ทันที ถึงประเด็นปัญหาเรื่อง 'เด็กเกิดใหม่น้อย' ที่ระบุถึงเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ที่กระทรวงจะผลักดันเป็นวาระแห่งชาติ และทัศนคติของประชาชนที่ต้องได้รับการแก้ไข

โดยประเด็นดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ร่วมกับองค์กรภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สำนักงานพัฒนา นโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP) ได้หยิบยกขึ้นมาพูดถึงในเวทีสนทนาระหว่างนโยบายสาธารณะ ครั้งที่ 4 หัวข้อ 'เมื่อไทยเข้าสู่สังคมเด็กเกิดน้อย ปัญหาและทางออก' เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2566 เพื่อฉายภาพสถานการณ์โครงสร้างประชากร ผลพวงจากปัญหาเด็กเกิดน้อย ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหา หลังพบว่าปี 2564 ถือเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่มีอัตราการตายมากกว่าอัตราการเกิด และรัฐบาลเตรียมประกาศให้เรื่องนี้เป็นวาระแห่งชาติ

30 ปีก่อน ไทยเจอปัญหาเด็กเกิดมาก

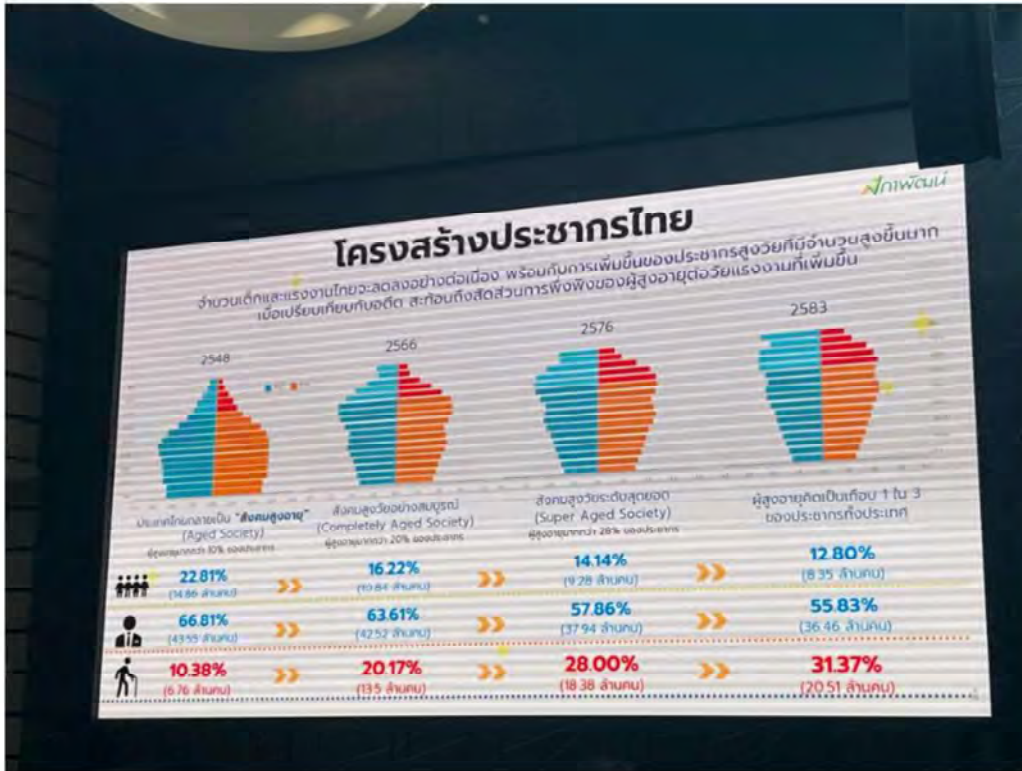
นพ.ประทีป ธนกิจเจริญ เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เปิดเผยว่า ปัญหาเด็กเกิดน้อยจะส่งผลโดยตรงกับโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป ถือเป็นปัญหาใหญ่ที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบในวงกว้าง การแก้ไขปัญหาจึงจะมีความยุ่งยากมากกว่าเมื่อ 30 ปีที่แล้ว ที่ประเทศไทยเผชิญกับปัญหาเด็กเกิดมาก-ประชากรขยายตัวเร็ว ซึ่งขณะนั้นใช้มาตรการทางสาธารณสุข การคุมกำเนิด ฯลฯ เข้ามาแก้ไขได้

แต่ปัญหาเด็กเกิดน้อยดวงกันข้าม คือไม่สามารแก้ไขได้ด้วยมิติทางเวชศาสตร์และสาธารณสุขเพียงอย่างเดียว จึงมีมาตรการจัดเวทีสนทนาสาธารณะเพื่อแสวงหาความร่วมมือ แสวงหาทางออก และรวบรวมเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรัฐบาล ตลอดจนการจัดตั้งเป็นเครือข่ายในการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาในระยะยาวต่อไป

นพ.ประทีป กล่าวว่า วันนี้โครงสร้างประชากรของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไป เราก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุ ในขณะที่เดียวกันคนในปัจจุบันกลับไม่ต้องการมีบุตร ส่งผลให้เด็กเกิดน้อย ในอนาคตจะเกิดปัญหาทั้งด้านแรงงาน การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การแบกรับสังคมสูงวัย ฯลฯ ฉะนั้นการแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ นอกจากจะต้องแสวงหาแนวทางทำให้เด็กเกิดมากขึ้นแล้ว ยังต้องมีระบบรองรับเพื่อให้เด็กที่เกิดขึ้นมาแล้วมีคุณภาพชีวิตที่ดี เจริญเติบโตขึ้นอย่างมีสุขภาพที่ดี

นพ.ประทีป กล่าวต่อไปว่า ประเด็นสำคัญในเรื่องนี้คือ 'การสร้างระบบรองรับ' เพื่อให้การเกิดไม่เป็นภาระของครอบครัว และช่วยให้พ่อแม่มีความมั่นใจว่าเมื่อลูกเกิดมาแล้วจะมีความปลอดภัย เจริญเติบโตในประเทศนี้ได้อย่างมั่นคง ซึ่งถือเป็นเรื่องดีที่ นพ.ชลน่าน ศรีแก้ว รว.สธ. ได้ให้ความสนใจและแสดงความมุ่งมั่นในการแก้ปัญหา และผลักดันในเรื่องนี้เป็นวาระแห่งชาติ

"ในเรื่องนี้ทางสภาพัฒนา มีแผนและแนวทางการขับเคลื่อนอยู่ แต่ถ้าจะผลักดันให้ได้ผลจำเป็นต้องมีหน่วยงานมาช่วยกันขับเคลื่อน ในวันที่เราเจอแผนของสภาพัฒนา มากาง แล้วร่วมกันวิเคราะห์ ออกแบบการทำงานในเชิงระบบ ซึ่งวันนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการสานพลังแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง" นพ.ประทีป กล่าว

เด็กเกิดน้อย ผลกระทบต่อแรงงานในอนาคต

นางพรพรรณวีดี ลดาวัลย์ ณ ออยุธยา ผู้ช่วยผู้จัดการและหัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) กล่าวว่า ปัญหาเด็กเกิดน้อยส่งผลกระทบต่อโครงสร้างเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตัวชี้วัดหนึ่งคือดัชนีตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นภาพสะท้อนเศรษฐกิจในขณะนั้นๆ โดยดัชนีเหล่านี้มาจากผลการดำเนินงานของธุรกิจในประเทศไทยทั้งหมด

"โครงสร้างของประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป จะส่งผลกระทบต่อผลผลิตของประชากรในวัยแรงงาน และเมื่อสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ตรงนี้จะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยและจะสะท้อนออกมาผ่านดัชนีตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้นการเตรียมการรับมือจึงเป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วน ฉะนั้นพลั้งจากหลายภาคส่วนจึงเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเรื่องนี้" นางพรพรรณวีดี กล่าว

เช่นเดียวกับ นายนิพนธ์ชัย ปัญญาสุรฤทธิ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงแรงงาน กล่าวว่า พยายามเรียกร้องให้ผู้ใช้แรงงานที่อยู่ในสถานประกอบการมีบุตรเพิ่มขึ้น ผ่านการผลักดันการสนับสนุนด้านเงินสงเคราะห์บุตรที่จะได้รับ 800 บาทต่อเดือน ตั้งแต่อายุ 0-6 ปี รวมไปถึงสิทธิรับค่าใช้จ่ายในการฝากครรภ์ หรือการลาเพื่อคลอดบุตรกำหนดจำนวนวันลาเป็น 98 วัน โดยได้รับค่าจ้างเต็มจำนวนซึ่งประกันสังคมจ่าย 50% ของจำนวนวันลา 98 วัน แต่ตามกฎหมายในขณะนี้ การจ่ายค่าจ้างครอบคลุมเพียง 90 วัน จึงเห็นได้ว่าจำนวนวันลา 8 วัน ที่เพิ่มขึ้นนั้น ลูกจ้างยังไม่ได้รับความคุ้มครองในเรื่องค่าจ้าง ทั้งนี้ ต้องเร่งศึกษาและเสนอแนะเพิ่มเติมต่อกระทรวงฯ คือ สิทธิรับเงินสนับสนุนในภาวะมีบุตรยากในอนาคต

"นอกจากนี้ยังพยายามที่จะผลักดันให้มีศูนย์เด็กเล็ก ในสถานประกอบการขนาดใหญ่ ที่มีมากถึง 500,000 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีศูนย์เด็กเล็กเพียง 102 แห่ง ลดจำนวนลงเพราะไม่มีการเด็กเกิด และขณะเดียวกันผู้ประกอบการไทยยังส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวมีลูก เพราะเป็นแรงงานที่มีฝีมือที่ขาดไม่ได้ มีศูนย์เด็กเล็ก มีที่เลี้ยง มีครูให้การศึกษารองรับ ในที่ที่พนักงานครอบครัว เพื่อให้แรงงานอยู่กับนายจ้างอย่างมีความสุข กลับกันกับไม่ได้มีการจูงใจให้แรงงานไทยมีลูก อาจจะต้องวิจัยที่คนไทยมีที่พักในประเทศ หรือมีโรงเรียนรองรับการศึกษาดูตามสิทธิอยู่แล้ว" นายนิพนธ์ชัย กล่าว

นายนิพนธ์ชัย กล่าวอีกว่า ในอนาคตหากไม่มีการเร่งหาทางออกอาจจะทำให้ประกันสังคม ที่มีคนจ่ายเงินน้อยกว่าคนใช้เงิน หากเกษียณและส่งเงินเดือนสุดท้ายแก่ประกันสังคม จะได้รับเงินบำนาญ 50% จากที่นำส่งประกันสังคม ทั้งนี้ ได้มีการหารือเกี่ยวกับเกษียณอายุที่อาจจะขยายจาก 55 ปี หรือไม่ได้ทำงานในการรับเงินบำนาญ เป็น 60 ปี เพราะคนวัยนี้ก็ยังแข็งแรงและทำงานได้ ก็อาจจะรับเงินบำนาญได้ที่อายุ 65 ปี เป็นต้น

ปี 66 ไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์

น.ส.วรรณ พลีคามิน รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กล่าวว่า ในปี 2566 ที่ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ แต่คนมักเข้าใจผิดว่าเป็นสังคมสำหรับผู้สูงอายุ แต่ในความจริงเป็นสังคมสำหรับทุกช่วงวัย เพียงแต่สัดส่วนประชากรแต่ละช่วงวัยเปลี่ยนไป แบ่งเป็นผู้สูงวัย 20% วัยเด็กจำนวน 16% และวัยแรงงาน 63% แต่ในอีก 10 ปีข้างหน้าไทยจะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด จะมีผู้สูงอายุมากถึง 28% วัยแรงงานจะลดลงเหลือเพียง 57% และวัยเด็ก 14% และในอีก 7 ปีข้างหน้าผู้สูงอายุอาจจะเพิ่มจำนวนถึง 1 ใน 3 ของประเทศ และวัยเด็กที่เกิดขึ้นลดลงเหลือเพียง 12% ในเชิงพื้นที่ยังพบว่าอัตราการเจริญพันธุ์รวมยอด (TFR) กำหนดอยู่ที่ 1.6 คน แต่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีอัตราการเจริญพันธุ์ต่ำสุด

ครอบครัวสาม-ภรรยา ไม่มีลูกเพิ่มขึ้น 20%

น.ส.วรรณ กล่าวว่า จากโครงสร้างประชากรดังกล่าว ปัจจุบันมีจำนวนประชากรไทยประมาณ 66 ล้านคน ด้วยการยื่นยอตัวเลขของธนาคารโลก (World Bank) ให้เห็นภาพ หากในปี 2508 ไทยมีเด็กเกิด 6 คน ในปี 2564 จะมีเด็กเกิดเพียง 1.3 คนเท่านั้น และได้มีการคาดประมาณการไว้ว่าเด็กประภมวัยจะลดจำนวนลง

โดยในปี 2566 มีเด็กประภมวัย 0-6 ปี จำนวน 4.3 ล้านคน แต่ในปี 2583 จะเหลือเพียง 3.1 ล้านคน ในขณะที่ปี 2564 อัตราการเสียชีวิตของทารกแรกเกิดประมาณ 2,700 คน คิดเป็น 5.2 คนต่อทารกแรกเกิดมีชีวิต 1,000 คน หรือตายก่อนวัยอันควรด้วยอุบัติเหตุและจมน้ำกว่า 1,200 คน

นอกจากนี้ อีกสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญคือ ขนาดครอบครัว เพราะขนาดครอบครัวที่มีเพียงสาม-ภรรยา และไม่มีลูกเพิ่มขึ้น 20% ส่วนครอบครัวแบบพ่อแม่-ลูกลดลงเหลือ 52% และเด็กที่อยู่ในครัวเรือนยากจนมีถึง 3.5 แสนคน ทางด้านโภชนาการที่เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนได้รับนมแม่อยู่ที่ 28.6% จึงทำให้เด็กโตสมวัยตั้งแต่ 0-5 ปีมีเพียง 73% เท่านั้น

ส่วนสถานที่เฝ้าช่วยดูแลเด็ก พบว่าสถานรับเลี้ยงเด็กที่เป็นศูนย์เด็กเล็กอายุ 0-2 ปี ยังคงมีเพียงแค่การนำร่องแห่งเดียวเท่านั้น ส่วนสถานรับเลี้ยงเด็กตั้งแต่อายุ 3 ปีขึ้นไปมีประมาณ 52,000 แห่ง ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพียง 76%

คนรุ่นใหม่วาง 'การมีลูก' คือเป้าหมายชีวิตลำดับท้าย

น.ส.วรวรรณ แสดงความเห็นถึงความท้าทายต่อการแก้ปัญหาเด็กเกิดน้อยว่า ความท้าทายในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นคือ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของ Generation ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรและโครงสร้างครอบครัว สำหรับคน Gen X และ Y คือการมีบุตร เป็นเป้าหมายในชีวิตลำดับท้าย

ในอนาคตประชากรรุ่นใหม่จะเพิ่มมากขึ้น มีค่านิยมแต่งงานช้าลง อยู่เป็นโสดมากขึ้น ที่สำคัญคือการมีลูกไม่ใช่เป้าหมายลำดับต้นๆ ของคนรุ่นใหม่ ส่งผลต่ออัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงในอนาคต และในอนาคตมีแนวโน้มที่ประชากรรุ่นใหม่จะเป็นผู้สูงอายุที่อยู่ลำพัง ไม่มีบุตรหลานพึ่งพิง

ทั้งนี้ การกำหนดนโยบายการมีบุตร อาจจะต้องศึกษาเปรียบเทียบในต่างประเทศ ที่เคยมีการกำหนดนโยบายแต่ไม่ประสบความสำเร็จ อาทิ เกาหลีใต้ สิงคโปร์ สเปน และญี่ปุ่น อีกส่วนที่ท้าทายมากคือ การคลังของประเทศ ที่จัดเก็บภาษีรายได้น้อยลงเนื่องจากวัยแรงงานในอนาคตลดลง

ความท้าทาย
การเป็นเมืองเด็กเกิดน้อยหรือ Generation Z นำไปสู่อุปสรรคของโครงสร้างประชากรและโครงสร้างครอบครัว

ในอนาคตประชากรรุ่นใหม่จะเพิ่มมากขึ้น และมีค่านิยมอยู่เป็นโสดมากขึ้น และอยู่เป็นโสดมากขึ้น การมีลูกไม่ใช่เป้าหมายลำดับต้นๆ ของคนรุ่นใหม่ ส่งผลให้ขนาดของครอบครัวมีลูกน้อยลงเป็นครัวเรือนเดี่ยว และส่งผลต่ออัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงในอนาคต

นอกจากนี้การดำเนินประชากรรุ่นใหม่ในอนาคต มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้สูงอายุที่สำคัญ ซึ่งอาจเกิดจากความไม่มีการวางแผนที่ดีและจะเกิดแรงกดดันต่อระบบเศรษฐกิจ โดยจากการสำรวจประชากรอายุอยู่ในปี 2564 พบว่าคนรุ่นใหม่มีลูกผู้ดูแลจำนวนร้อยละ 32.2 นั่นคือผู้ที่หารายได้จากบุตรหลาน

การมีลูกสำหรับคน Gen X และ Y เป็นเป้าหมายลำดับท้าย

การสำรวจในปี 2564 พบว่าคนรุ่นใหม่มีลูกน้อยกว่าคนรุ่นก่อนหน้า โดยจำนวนคนรุ่นใหม่มีลูกน้อยกว่าคนรุ่นก่อนหน้า 10% (จาก 25.5% เป็น 22.5%)

แผนงานรับมือการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

11

เวทีสนทนานโยบายสาธารณะ (Policy Dialogue) ครั้งที่ 4 15 กันยายน 2566

เด็กเกิดน้อย อาจเป็นโอกาสพัฒนาด้านอื่น

น.ส.วรวรรณ กล่าวด้วยว่า ครัวเรือนมองเด็กเกิดน้อยให้เป็นโอกาส การมีประชากรน้อยใช้ว่าจะมีแต่ข้อเสียทั้งหมด สิ่งเหล่านี้อาจสร้างโอกาสที่จะนำงบประมาณที่เหลือจากสัดส่วนเด็กที่น้อยลงนำไปสนับสนุนส่วนอื่นที่พัฒนาให้ดีขึ้นได้ ในเรื่องงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาที่ลดลง เนื่องจากจำนวนเด็กเกิดลดลง สามารถนำไปบริหารการศึกษาในด้านอื่นๆ ได้ เป็นไปได้ว่าแรงงานอาจจะน้อยลง จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานด้วยนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาปรับใช้ และเป็นโอกาสที่จะรักษาจำนวนประชากรในระดับที่เหมาะสม ต่อการพัฒนาประเทศลดปัญหาการสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ฉะนั้น การพัฒนาประชากรให้เพิ่ม อาจต้องดูความพร้อมโดยรวมของทั้งประเทศด้วย

"ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญหลังจากนี้ ประการแรกคือการสร้างรากฐานที่ดีตั้งแต่ช่วงต้นของชีวิต ทั้งมิติครอบครัว การศึกษา ประการถัดมาคือการพัฒนาประชากรให้มีรายได้อย่างต่อเนื่อง อาทิ การยกระดับการพัฒนาคนด้านเศรษฐกิจ การส่งเสริมการ Upskill-Reskill การขยายโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุ และประการสุดท้ายคือปรับรายได้ด้วยมาตรการภาษีให้เพียงพอ เช่น การส่งเสริมการออมภาคบังคับ การปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษี" น.ส.วรวรรณ กล่าว

เด็กเกิดน้อย และด้วยคุณภาพ

ปัญหาเด็กแรกเกิดไม่ใช่แค่สัดส่วนประชากรของผู้สูงอายุจะมากขึ้นสวนทางกับอัตราการเกิดของเด็กเท่านั้น ยังมีปัญหาเรื่องของคุณแม่วัยใส การตายของเด็กแรกเกิด และการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรยังสูงด้วย นอกจากนี้ยังมีบางส่วนอีกที่เกิดขึ้นมา ก็ยากจนแล้ว

น.ส.อภิญา ขมภูมาศ อธิบดีกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กล่าวว่า ผลกระทบเด็กเกิดน้อย ในเชิงภาพรวมของสังคม นอกจากในสังคมจะมีคำว่าเด็กเกิดน้อย ยังมีคำว่าเด็กด้วยคุณภาพ เนื่องจากเด็กที่เกิดในสภาวะของครอบครัวที่ไม่พร้อม การเลี้ยงดูไม่เหมาะสม

ขณะนี้ได้มีการดำเนินการส่งเสริมเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด โดยมีผู้ลงทะเบียนประมาณ 3.2 ล้านคน ผู้ที่ได้รับเงินอุดหนุนอยู่ 2.3 ล้านคน โดยเป็นครอบครัวที่รายได้ต่ำกว่า 100,000 บาทต่อปี นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมสำหรับคุณแม่วัยใส โครงการส่งเสริมการให้นมบุตรต่างๆ แต่ทางออกของปัญหาเด็กเกิดน้อยนี้ต้องร่วมมือกัน ไม่ใช่ปัญหาของคนใดคนหนึ่ง โดยได้มีการหารือการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดแบบถ้วนหน้า ซึ่งได้รับการลงมติไปเมื่อ 2-3 เดือนที่แล้ว จึงคิดว่าอาจจะเป็นอีกแรงจูงใจในการมีลูก คลายความกังวลเรื่องภาระการเลี้ยงลูก

อย่างไรก็ตาม เราไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าอัตราการเกิดน้อยของเด็กที่ลดลง ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างสังคม และเศรษฐกิจ แต่การการผลักดันการแก้ไขปัญหา 'เด็กเกิดน้อย' ไม่เพียงแต่เป็นการแก้ไขปัญหาให้มีอัตราการเกิดที่มากขึ้นเพียงเท่านั้น แต่ยังคงมีการวางแผนและเตรียมพร้อมในมิติอื่นๆ ด้วย เพื่อให้เด็กที่จะเกิดขึ้นมาเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ และช่วยพัฒนาประเทศได้ต่อไป

#กดคลิก ติดตาม ส่งแชร์ข่าวอิสรา ได้ที่นี่ <https://www.facebook.com/isranewsfanpage>

ขั้นที่ 2 : จากคดี 'รถหลวง' สู่เบียดบังไฟหลวงชาร์จรถส่วนตัว ปัญหาใหม่ธรรมาภิบาล จนท.รัฐ

หัวข้อ : ธรรมาภิบาล

วันที่และเวลาที่เผยแพร่ : 31 ตุลาคม 2566 เวลา 10.27 น.

หน้าแรก คดีต่อเรา เกี่ยวกับเรา ศูนย์ข่าวภาคใต้ ศูนย์ข่าวเพื่อชุมชน ศูนย์ข่าวสารนโยบายสาธารณะ ศูนย์ข่าวสืบสวน

หน้าแรก / ISRANEWS / รายงาน-สื่อบุ

จากคดี 'รถหลวง' สู่เบียดบังไฟหลวงชาร์จรถส่วนตัว ปัญหาใหม่ธรรมาภิบาล จนท.รัฐ

🕒 วันอังคาร ที่ 31 ตุลาคม 2566 เวลา 10:27 น. 📍 isranews HITS 2401 views

f Share 🐦 Tweet 🗨 Share ...

"...เรื่องเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานหน่วยงานว่าเป็นอย่างไรนั้น ถ้าผู้บังคับบัญชาท่านนั้นแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมไม่ออก เราก็ค่อนข้างหวาดหวั่น เพราะเรื่องเช่นนี้ยังแยกแยะไม่ออก เรื่องการบริหารจัดการองค์กรที่มีงบประมาณหลายร้อยล้าน ถึงหมื่นล้าน หรือเรื่องการจัดตั้งโยกย้าย ท่านจะมีหลักความเป็นธรรมอย่างไร เพราะเรื่องเล็ก ๆ น้อยๆ ยังแยกไม่ได้ แต่เอาประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลัก..."

กรณีเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้มีอำนาจในหน่วยงานรัฐ ประพฤติมิชอบ นำรถยนต์ราชการ หรือ รถหลวง ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ถูกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ชี้มูลความผิด และส่งเรื่องฟ้องศาลดำเนินการคดีอาญานั้น

มีข้อมูลยืนยันจากสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นทางการไปแล้วว่า นับตั้งแต่ปี 2556 - 2566 รวมระยะเวลา 10 ปี คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำความผิดในคดีรถหลวง ไปแล้วกว่า 70 คดี รวมจำนวนผู้ถูกกล่าวหาว่า 200 ราย

หลายกรณีถูกระบุว่า มีการนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้เสมือนเป็นรถยนต์ส่วนตัว นำไปใช้ในภารกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับภารกิจราชการ บางกรณีร้ายแรงถึงขนาดนำไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง เป็นต้น สะท้อนภาพให้เห็นความไม่สุจริตภายใต้หลักการธรรมาภิบาลในการบริหารงานในหน่วยงานของเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้อำนวยการอย่างชัดเจน

ส่วนบทลงโทษของผู้ถูกกล่าวหาในคดีรถหลวง บางรายถูกลงโทษจำคุก บางรายได้รับการรอลงอาญา ขึ้นอยู่กับความรุนแรงในพฤติการณ์การกระทำความผิดแต่ละคดี

- มหากาพย์รถหลวง! 10 ปี ป.ป.ช. ข้อมูลเพียง 70 คดี ผู้ถูกกล่าวหาว่า 200 ราย
- 2 ปี 8 คน! บทเรียนคดีรถหลวง ล่าสุด'อดีตนายทนายบ้านโดนด-ธนารักษ์พะเยา'โดนโทษจำคุกครองอาญา
- สะท้อนแนวทุจริต! ป.ป.ช.เดือน จนท.รัฐ ตระหนัก 'รถหลวง มิใช่ทรัพย์สินส่วนบุคคล' ผิดร้ายแรง

แต่ภาพรวมของปัญหาในเรื่องนี้ ดูเหมือนจะยังไม่จบสิ้น ชาวการใช้รถหลวงของเจ้าหน้าที่รัฐ เสมือนเป็นรถยนต์ส่วนตัว ยังคงปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลทำให้การสอบสวนคดีเหล่านี้เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด ยังคงต้องเดินหน้าควบคู่กันไปเช่นเดิม

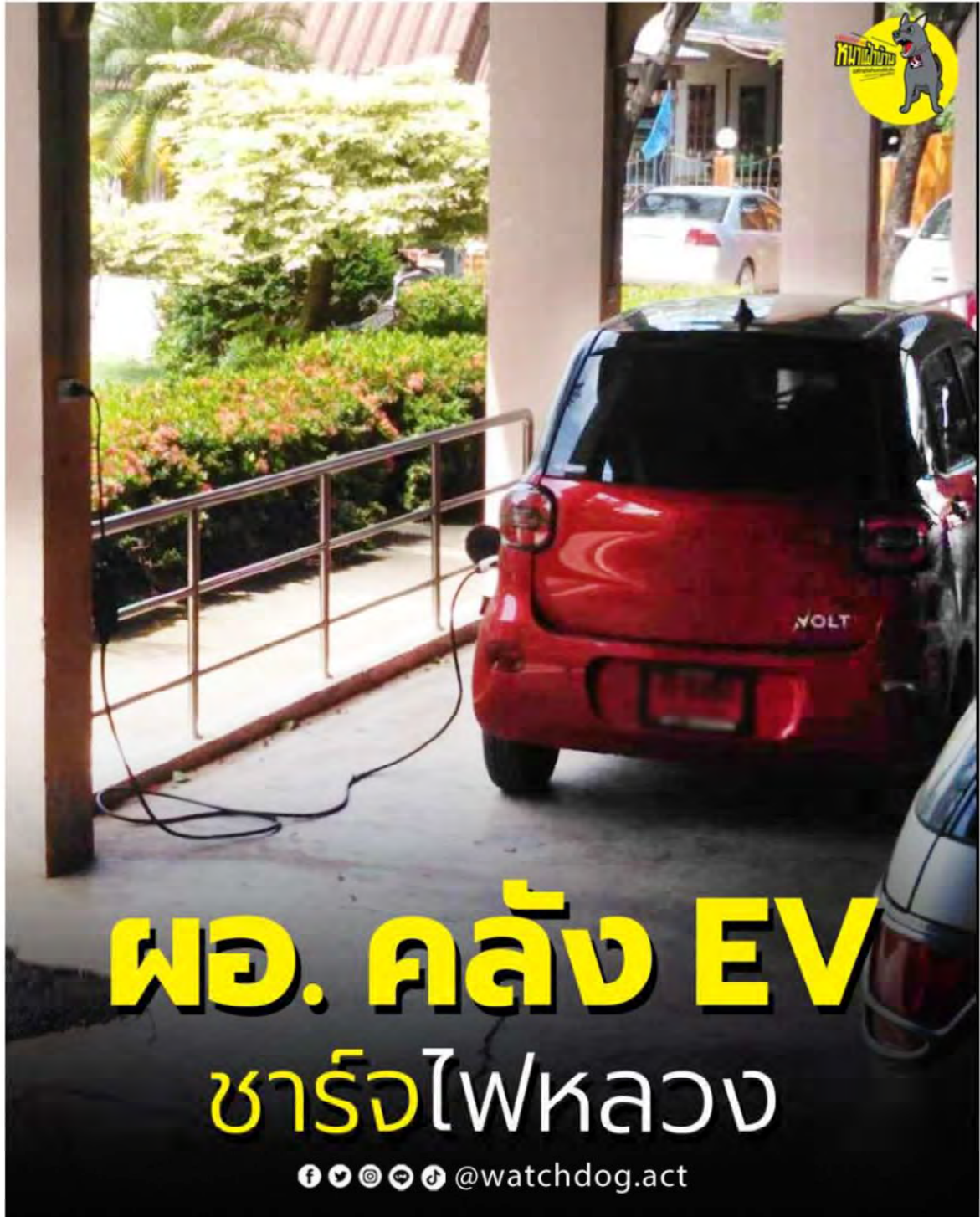
อย่างไรก็ดี ในขณะที่ปัญหาการใช้รถหลวงของเจ้าหน้าที่รัฐเสมือนเป็นรถยนต์ส่วนตัว ยังไม่มีท่าทีว่าจะหมดสิ้นไปจากประเทศไทย

ปัญหาใหม่ เรื่องการใช้ไฟหลวงชาร์จรถยนต์ไฟฟ้าส่วนตัวของเจ้าหน้าที่รัฐ กำลังเริ่มก่อตัวให้เป็นรูปธรรมชัดเจนมากขึ้น และนับเป็นเรื่องสำคัญที่ไม่ควรถูกมองข้ามโดยเด็ดขาด

จากการสืบค้นข้อมูลของสำนักข่าวอิศรา (www.isranews.org) พบว่า ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา เพจปฏิบัติการหมาเฝ้าบ้าน ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาเรื่องการใช้ไฟหลวง ชาร์จรถยนต์ไฟฟ้า ของเจ้าหน้าที่รัฐ อย่างน้อย 3 กรณี

กรณีแรก

มีการระบุชื่อเรียนว่า "ผอ.กองคลัง เทศบาลตำบลลาดทอง อ.อุทัย จ.ชัยภูมิ รัชภัฏโลก ค้นเก้าเอามาชาร์จจนพังไปคืนแล้ว ก็ถอยคันใหม่ป้ายแดง VOLT City EV มาเสียบชาร์จไฟของเทศบาลอีก บางวันเสียบเข้าบางวันเสียบสาย ทำแบบนี้เป็นประจำทุกวัน "

พอ. คลัง EV

ชาร์จไฟหลวง

📱📺📷📺📺 @watchdog.act

ภาพจากเพจปฏิบัติการหมาเฝ้าบ้าน

กรณีสอง

เป็นกรณีข้าราชการสาวสังกัดสำนักงานประกันสังคม จ.ยะลา เข้าช่วยงาน กอ.รมน. ภาค 4 ส่วนหน้า ค่ายสิรินธร อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ตำแหน่งเลขานุการหัวหน้าศูนย์สนับสนุน มีใช้รถยนต์พลังงานไฟฟ้า และได้จัดทำสถานีชาร์จ EV Charging Station ใช้เฉพาะส่วนบุคคล ซึ่งติดตั้งในพื้นที่ของสำนักงาน โดยไม่มีการชำระค่าบริการไฟฟ้า

ภาพจากเพจปฏิบัติการหมาเฝ้าบ้าน

กรณีสาม

เหตุเกิดที่ อบต.บ้านร้อง อ.งาว จ.ลำปาง เป็นกรณี ปลัด อบต. ถอยรถ EV มาเยี่ยม ๆ NETA V เสียบชาร์จไฟที่สำนักงานประจำทุกวัน 4-5 เดือนมาแล้ว

ปลัดฯ EV

📞📧📷📹📺 @watchdog.act

เพลงปฏิวัติการหมาเฝ้าบ้าน

ทั้งนี้ ในส่วนของกรณีแรกและกรณีสองนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อมูลแล้ว

โดยกรณี ผอ.กองคลัง เทศบาลตำบลธาตุทอง อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ จากการลงพื้นที่ตรวจสอบของ สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดชัยภูมิ พบว่า บริเวณที่เกิดเหตุเป็นหอประชุมเนกประสงค์ของสำนักงานเทศบาลตำบลธาตุทอง โดยมีการใช้ไฟฟ้าจากอาคารหอประชุม ซึ่งขณะเข้าตรวจสอบพื้นที่ไม่พบรถยนต์คันดังกล่าว จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลธาตุทอง ทราบว่ารถยนต์ยี่ห้อ VOLT City EV เป็นของผู้ อำนวยการกองคลัง โดยใช้รถยนต์คันดังกล่าวตั้งแต่ประมาณวันที่ 10 สิงหาคม 2566 – ปัจจุบัน และได้มีการชาร์จไฟที่เทศบาลเป็นบางครั้ง ซึ่งกรณีที่เกิดขึ้น จังหวัดชัยภูมิทราบเรื่องดังกล่าวแล้ว และได้มีหนังสือแจ้งให้ทางอำเภอภูเขียวดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชัยภูมิ จะดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ป.ป.ช. ชัยภูมิ ลงพื้นที่ !!
กรณี ผอ.กองคลัง กต.ธาตุทอง
อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ นำรถยนต์ยี่ห้อ VOLT City EV
มาเสียบชาร์จไฟหลวง!!

[f @chaiyaphum.nacc](https://www.facebook.com/@chaiyaphum.nacc) [044 124696](tel:044124696) www.nacc.go.th/chaiyaphum.com

ภาพจากสำนักงาน ป.ป.ช.

ส่วนกรณี ข้าราชการสาวสังกัดสำนักงานประกันสังคม จ.ยะลา เข้าช่วยงาน กอ.รมน. ภาค 4 ส่วนหน้า ค่ายสิรินธร อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี นั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปัตตานี ได้รับการยืนยันข้อมูลจาก พ.อ.ทิพิช สอนประสาร รอง ผอ.สชค.กอ.รมน.ภาค 4 ให้ข้อมูลว่า ขณะนี้ทาง กอ.รมน. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วและอยู่ระหว่างดำเนินการตรวจสอบ หากผลการตรวจสอบเป็นประการใด จะแจ้งให้ทราบในลำดับถัดไป ทั้งนี้ ป.ป.ช. ปัตตานี ได้ลงตรวจสอบสถานที่จุดเกิดเหตุและจะได้ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการตรวจสอบอีกทางหนึ่งต่อไป

ป.ป.ช. บัดตานี ได้ลงตรวจสอบสถานที่จุดเกิดเหตุ / ภาพจากสำนักงาน ป.ป.ช.

ผลการตรวจสอบทั้ง 2 กรณี เป็นอย่างไรนั้น คงต้องติดตามดูกันต่อไป ขณะที่ผู้ถูกร้องเรียน ยังมีสิทธิชี้แจงความบริสุทธิ์ของตนเองได้

แต่จากข้อมูลทั้ง 3 กรณีข้างต้น สำนักข่าวอิศรา สามารถสรุปพฤติการณ์ได้ 3 ประการสำคัญ ดังนี้

1. รกยนต์ที่นำมาใช้ ชาร์จไฟฟ้า เป็นรกยนต์ส่วนตัว ไม่ใช่รกยนต์หลวง
2. ผู้เกี่ยวข้อง ล้วนแล้วแต่เป็นผู้มีอำนาจ หรือมีความใกล้ชิดผู้มีอำนาจในหน่วยงานนั้นๆ
3. พฤติการณ์การใช้ไฟหลวง ทำเป็นประจำต่อเนื่อง และไม่มีการจ่ายค่าไฟให้หน่วยงาน

ขณะที่ นายอุเทพ ทวีโชติธนากุล ผู้ช่วยเลขาธิการ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สัมภาษณ์สำนักข่าวอิศรา ว่า เจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้มีอำนาจในหน่วยงานรัฐ นำรกยนต์ส่วนตัวไปชาร์จไฟฟ้า ที่สำนักงานของตนเอง โดยหลักการเรื่องนี้ ไม่ใช่เรื่องใหม่ เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้มีอำนาจ ว่าสามารถแยกแยะได้หรือไม่ ว่าอะไรเป็นเรื่องผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวม อะไรเป็นทรัพย์สินของราชการกับทรัพย์สินส่วนตัว วัตถุประสงค์การใช้งานทำไปเพื่อผลประโยชน์ราชการหรือผลประโยชน์ส่วนตัว

"การที่คนนำรกยนต์ส่วนตัวมาชาร์จไฟฟ้าที่สำนักงาน ต้องดูว่า มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร ถ้ามีเหตุจำเป็นเกี่ยวข้องกับกาปฏิบัติราชการมันก็อีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานราชการ แต่คุณมาเสียบเข้ามาทุกวันเป็นประจำจันทร์-ศุกร์ ถ้าเป็นเช่นนี้ต้องตั้งข้อสังเกตว่าเกิดอะไรขึ้น แล้วค่อยมาดูเหตุและผลว่าอะไร แต่ถ้าคุณเจตนาตั้งใจมาใช้ไฟหลวงเลย เป็นเรื่องการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวกับส่วนรวมไม่ได้ เพราะเข้ามาสู่เรื่องความเห็นแก่ตัว ไม่อยากชาร์จไฟที่บ้านเพราะสิ้นเปลือง หรือคุณไม่ยอมทำแทนชาร์จที่บ้านแต่มาทำที่ทำงาน อันนี้ชัดเจนมันชัดส่องถึงเจตนาว่าทำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว อันนี้คือสิ่งที่ตัวข้าราชการ ตัวเจ้าหน้าที่รัฐต้องพึงสำนึกไว้ เพราะถ้าคุณเท่ากับไฟหลวงได้ อีกหน่อยก็ขยายไปเป็นอย่างอื่น เช่น น้ำ กระดาษเอสี่ เป็นต้น" นายอุเทพระบุ

คุณเทพ ทวีโชคธนากุล ผู้ช่วยเลขาธิการ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

นายเทพ ย้ำว่า "เรื่องเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานหน่วยงานว่าเป็นอย่างไรนั้น ถ้าผู้บังคับบัญชาท่านนั้น แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมไม่ออก เราก็ค่อนข้างหวาดหวั่น เพราะเรื่องเช่นนี้ยังแยกแยะไม่ออก เรื่องการบริหารจัดการองค์กรที่มีงบประมาณหลายร้อยล้าน ถึงหมื่นล้าน หรือเรื่องการแต่งตั้งโยกย้าย ท่านจะมีหลักความเป็นธรรมอย่างไร เพราะเรื่องเล็ก ๆ น้อยๆ ยังแยกไม่ได้ แต่เอาประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลัก ที่สำคัญถ้าเรากลับไปดูคะแนน ITA (Integrity and Transparency Assessment หรือ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ) หน่วยงานเหล่านี้มักจะมีปัญหา"

นายเทพ ยังย้ำด้วยว่า ปัญหาเรื่องการใช้รถหลวง กับ นารถยนต์ส่วนตัวไปชาร์จไฟฟ้า ที่สำนักงาน เป็นเรื่องการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวกับส่วนรวมไม่ได้ ส่วนในเรื่องบทลงโทษ หากเปรียบเทียบกันถึงสองกรณี การนารถยนต์ส่วนตัวมาชาร์จไฟหลวง มีบทลงโทษหนักกว่า การใช้รถหลวงมาก

"การที่มาใช้ไฟหลวง เป็นเรื่องการเบียดบังยกยก เข้ากฎหมายอาญา มาตรา 147 และการที่คุณเป็นเจ้าของพนักงานรัฐหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ ร้อยแล้วว้าของหลวงต้องใช้ในงานราชการ อยาใช้ส่วนตัว แต่คุณก็ยังมีมาใช้ ก็ต้องโดนมาตรา 157 เรื่องการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพิ่มอีก"

" นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายป.ป.ช.เฉพาะอยู่ คือ มาตรา 172 หรือถ้าคุณหลุดอันนี้ไป คุณจะไปโดนมาตรา 334 ลักทรัพย์ เพราะ การนารถยนต์มาชาร์จไฟหลวง เสียงไม่ทันเรื่องการลักทรัพย์ ซึ่งศาลฎีกาวางไว้แล้วไฟฟ้าเป็นทรัพย์สินที่ลักได้ ยิ่งใจก็โดนเรื่องนี้ด้วย ถ้าคุณมีตำแหน่งหน้าที่ เช่น เป็นหัวหน้าสำนักงาน ผมเสียงไฟ ผมก็โดนเบียดบังยกยก โทษหนัก เพราะผมมีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินในสำนักที่เขามอบหมายให้ผมรับผิดชอบ คุณก็โดนมาตรา 335 ด้วย รวมโทษเข้าไปอีก"

เมื่อถามว่า ปัจจุบัน ป.ป.ช.มีคดีสอบการนารกยนต์ส่วนตัวไปชำระจำเฬหลวง อกุ่คดี

ผู้ช่วยเลขาธิการ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตอบว่า ทุกเรื่องทีปรากฏเป็นข่าวทั้งในสื่อสังคมออนไลน์ และสื่อกระแสหลัก ป.ป.ช. ได้มีการเข้าไปตรวจสอบแล้ว แต่ผลการสอบสวนเป็นอย่างไร ยังบอกไม่ได้

จากข้อมูลคำสัมภาษณ์ของ ผู้ช่วยเลขาธิการ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับบทลงโทษคดีนารกยนต์ส่วนตัวไปชำระจำเฬหลวง สำนักข่าวอิศรา ได้สำรวจข้อมูลเปรียบเทียบบทลงโทษ

พบว่า

คดีรณหลวง ข้อกฎหมายทีถูกตัดสินจะมี 2 มาตรา สำคัญ คือ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 และมาตรา 157

ส่วน **คดีนารกยนต์ส่วนตัวไปชำระจำเฬหลวง** ข้อกฎหมาย จะมี 4 มาตราหลัก ในกฎหมาย 2 ฉบับ คือ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147, 157 , 334 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 172 (อ่านรายละเอียดข้อกฎหมายเหล่านี้ท้ายเรื่อง)

ซีให้เห็นว่า บทลงโทษคดีนารกยนต์ส่วนตัวไปชำระจำเฬหลวง มีความรุนแรงมากกว่า คดีรณหลวงเป็นอย่างมาก

ส่วน คดีนารกยนต์ส่วนตัวไปชำระจำเฬหลวง ทีกำลังอยู่ระหว่างการสอบสวนของ ป.ป.ช. ในขณะนี้ จะมีการประเดิมชี้มูลความผิดใครหรือไม่? ส่งเรื่องฟ้องศาลฯ เพื่อลงโทษตามกฎหมายได้เมื่อไหร่?

คงต้องคอยติดตามดูกันต่อไปในอนาคต

แต่ไม่ว่าผลจะออกมาเป็นอย่างไร ทั้งคดีรณหลวง คดีนารกยนต์ส่วนตัวไปชำระจำเฬหลวง ดูเหมือนจะภาพสะท้อนของ ปัญหารรมาภิบาล ในการบริหารเรื่องความไม่สุจริตของ เจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้มีอำนาจในหน่วยงานรัฐในสังคมไทยได้อย่างชัดเจนอีกหนึ่งกรณี และนับเป็นเรื่องสำคัญทีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันหาทางแก้ไขปัญหาเหล่านี้ให้หมดสิ้นไปจากสังคมไทยโดยเร็ว

@ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

-ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 151 ระบุว่า ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาลหรือเจ้าของทรัพย์สินนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา 157 ระบุ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 147 ระบุว่า ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา 334 ระบุว่า ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

-พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

มาตรา 172 ระบุว่า เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึง สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

#กดคลิก ติดตาม ส่งแชร์ข่าวอิศรา ได้ที่นี่ <https://www.facebook.com/isranewsfanpage>

ขั้นที่ 3 : จากนักอนุรักษ์ถึงรบ.ใหม่: ใช้พื้นที่ป่าพัฒนาแหล่งน้ำเกือบ 100 โครงการ ควรไปต่อหรือต้องทบทวน?

หัวข้อ : สิ่งแวดล้อม

วันที่และเวลาที่เผยแพร่ : 31 ตุลาคม 2566 เวลา 18.06 น.

หน้าแรก | ติดต่อเรา | เกี่ยวกับเรา | ศูนย์ข่าวภาคใต้ | ศูนย์ข่าวเพื่อชุมชน | ศูนย์ข่าวสารนโยบายสาธารณะ | ศูนย์ข่าวสืบสวน

หน้าแรก | ISRANEWS | รายงาน-สรุป

จากนักอนุรักษ์ถึงรบ.ใหม่: ใช้พื้นที่ป่าพัฒนาแหล่งน้ำเกือบ 100 โครงการ ควรไปต่อหรือต้องทบทวน?

🕒 วันอังคาร ที่ 31 ตุลาคม 2566 เวลา 18:06 น. 🔍 isranews **HITS** 758 views

[f Share](#) [Tweet](#) [Share](#) [...](#)

“...โครงการที่มีอยู่แล้วอาจจะต้องกลับมาทบทวนว่าตบโจทย์ในการแก้ปัญหาน้ำท่วมหรือภัยแล้งตามที่ได้เคยกล่าวอ้างไว้ก่อนหน้านี้หรือไม่ ถ้าไม่ก็อาจจะต้องหาวิธีการแก้ปัญหาในรูปแบบอื่น ส่วนโครงการใหม่ ๆ ที่มีแผนงาน อยากรู้นหาสาเหตุของน้ำท่วมหรือภัยแล้งในแต่ละพื้นที่จริง ๆ ว่าสาเหตุหลักเกิดจากอะไรกันแน่...”

หมายเหตุ สำนักข่าวอิสรา (www.isranews.org): เมื่อวันที่ 27 ก.ย. 2566 สำนักข่าว Bangkok Tribune ร่วมกับ Decode.plus Thai PBS, ชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม และ SEA-Junction โดยการสนับสนุนจาก มูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ สำนักงานประเทศไทย (Konrad Adenauer Foundation (KAS), Thailand Office) จัดเวทีเสวนา 'เขื่อน ในพื้นที่มรดกโลก' ซึ่งสำนักข่าวอิสรานำเสนอข่าวการเสวนาดังกล่าวไปแล้วใน

- กรมชลประทาน เผยกลางเวทีเสวนา แจง 7 อ่างเก็บน้ำใน 'ดงพญาเย็น' เป็นแค่แผนงาน ยังไม่ก่อสร้าง

ประเด็นการสร้างเขื่อนในพื้นที่ป่าเป็นประเด็นที่หูดคยมาหลายรัฐบาล โดยเฉพาะในประเทศไทยที่มีประเด็นการสร้างเขื่อนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์หรือพื้นที่ปามรดกโลก ซึ่งภายหลังจากการได้รัฐบาลชุดใหม่และรัฐมนตรีในกระทรวงต่าง ๆ ใหม่ ก็คงจะมีแนวทางใหม่เกิดขึ้น

ทั้งนี้ในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกครั้งที่ 44 ในปี 2564 มีเสียงสะท้อนจากคณะกรรมการมรดกโลกอยากให้อยกเลิกการสร้างเขื่อนในพื้นที่ป่าต่าง ๆ โดยเฉพาะพื้นที่เขาใหญ่ดงพญาเย็น ให้มีการจัดทำ SEA (Strategic Environmental Assessment: การประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์) สำหรับพื้นที่มรดกโลกที่จะมีการสร้างเขื่อน

จากประเด็นข้างต้นสำนักข่าวอิศราจึงสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การสร้างเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำในพื้นที่ป่าของประเทศไทย พบข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้

@ ปี 2563 รัฐบาลมีโครงการสร้างเขื่อน/อ่างเก็บน้ำในพื้นที่ป่า 77 โครงการ และปี 2565 มี 73 โครงการ

เอกสารสรุปการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ ครั้งที่ 4/2563 ระบุว่า ความก้าวหน้าผลการติดตามการขอใช้พื้นที่ป่าสำหรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ สรุปการติดตามการขอใช้พื้นที่ป่าไม้ 5 กลุ่มโครงการ รวม 77 โครงการ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปัจจุบันติดตาม จำนวน 29 โครงการ รอการประกาศใช้ กฎหมายลำดับรองว่าด้วยการรับฟังความเห็น 3 โครงการ อยู่ระหว่างขอใช้พื้นที่ 13 โครงการ อยู่ระหว่างพิจารณารายงาน 4 โครงการ และอยู่ระหว่างศึกษา 9 โครงการ

กลุ่มที่ 2 โครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแล้วแต่ยังไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ จำนวน 5 โครงการ ได้รับอนุญาตแล้ว 1 โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำห้วยทรายขาว จ.แม่ฮ่องสอน รอการประกาศใช้ระเบียบการรับฟังความคิดเห็น 2 โครงการ เตรียมเสนอคณะรัฐมนตรี 1 โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำคลองพร้าว จ.ตราด และอยู่ระหว่างขอใช้พื้นที่ 1 โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำบ้านไทรทอง จ.ประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มที่ 3 โครงการสำคัญที่ยังอยู่ระหว่างขอใช้พื้นที่ จำนวน 13 โครงการ ได้รับความเห็นชอบแล้ว อยู่ระหว่างรอประกาศ ระเบียบว่าด้วยการรับฟังความเห็น 2 โครงการ อยู่ระหว่างขอใช้พื้นที่ 10 โครงการ และขอขอลอโครงการ 1 โครงการ เนื่องจากราษฎรคัดค้าน คือ อ่างเก็บน้ำแม่ก้อน จ.แพร่

กลุ่มที่ 4 โครงการที่อยู่ในกระบวนการพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 26 โครงการ รอเข้าวาระ คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) 2 โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำน้ำยวน จ.พะเยา และอ่างเก็บน้ำแม่สะกิน 2 จ.แพร่ อยู่ระหว่างทำรายงานชี้แจงคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กค.วล.) 2 โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำหนองตาดัง จ.ราชบุรี และอ่างเก็บน้ำคลองวังโดนด จ.ฉะเชิงเทรา อยู่ระหว่างจัดทำรายงาน ชี้แจง 21 โครงการ และต้องเสนอกรมการลุ่มน้ำ 1 โครงการ

กลุ่มที่ 5 โครงการที่อยู่ระหว่างศึกษาริวิจัย จำนวน 4 โครงการ

๓.๓	ความก้าวหน้าผลการติดตามการขอใช้พื้นที่ป่าสำหรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ
	<p>คณะทำงานติดตามการขอใช้พื้นที่ป่าสำหรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓๑ ธ.ค. ๖๓ สรุปความก้าวหน้าได้ ดังนี้</p> <p>๑. นอกออกจากรายการติดตาม ๓ โครงการ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยทรายขาว จ.แม่ฮ่องสอน ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่แล้ว อ่างเก็บน้ำแม่ก้อน จ.แพร่ จำเป็นต้องชะลอโครงการเนื่องจากราษฎรคัดค้าน และโครงการบริหารจัดการน้ำฯ โขง เลย ขี มูล ต้องเสนอแผนแม่บทการพัฒนาการให้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงและลำน้ำสาขาของแม่น้ำโขง ให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องพิจารณาประกอบ</p> <p>๒. ศชก. เห็นชอบต่อรายงานด้านสิ่งแวดล้อม ๑ โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำแม่ตีน จ.ลำปาง</p> <p>๓. ขป. เสนอรายงานชี้แจงเข้าสู่วาระการประชุม ศชก. ๔ โครงการ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำน้ำญวน จ.พะเยา อ่างเก็บน้ำห้วยเชียง (ดอนบน) (พรต.) จ.อุดรธานี อ่างเก็บน้ำแม่บอม (พรต.) จ.ลำปาง และอ่างเก็บน้ำแม่สะกิน ๒ จ.แพร่</p> <p>๔. จัดทำรายงานด้านสิ่งแวดล้อมแล้วเสร็จ พร้อมเสนอขอใช้พื้นที่เพื่อก่อสร้าง ๒ โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำคลองตาพลาจ จ.จันทบุรี และอ่างเก็บน้ำห้วยเปือย จ.แพร่</p> <p>๕. สน. เสนอเพิ่มการติดตามโครงการที่อยู่ในกระบวนการพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อม ๑ โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำแม่พริก จ.แพร่</p> <p>สรุปการติดตามการขอใช้พื้นที่ป่าไม้ ๕ กลุ่มโครงการ รวม ๗๗ โครงการ ดังนี้</p> <p>กลุ่มที่ ๑ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปัจจุบันติดตาม จำนวน ๒๙ โครงการ รอการประกาศให้กฎหมายลำดับรองว่าด้วยการรับฟังความเห็น ๓ โครงการ อยู่ระหว่างขอใช้พื้นที่ ๑๓ โครงการ อยู่ระหว่างพิจารณารายงาน ๔ โครงการ และอยู่ระหว่างศึกษา ๙ โครงการ</p> <p>กลุ่มที่ ๒ โครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแล้วแต่ยังไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ จำนวน ๕ โครงการ ได้รับอนุญาตแล้ว ๗ โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำห้วยทรายขาว จ.แม่ฮ่องสอน รอการประกาศใช้ระเบียบการรับฟังความคิดเห็น ๒ โครงการ เติร์ยมเสนอคณะรัฐมนตรี ๓ โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำคลองพร้าว จ.ตราด และอยู่ระหว่างขอใช้พื้นที่ ๑ โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำบ้านไทรทอง จ.ประจวบคีรีขันธ์</p> <p>กลุ่มที่ ๓ โครงการสำคัญที่ยังอยู่ระหว่างขอใช้พื้นที่ จำนวน ๑๓ โครงการ ได้รับครบเห็นชอบแล้ว อยู่ระหว่างรอประกาศระเบียบว่าด้วยการรับฟังความเห็น ๒ โครงการ อยู่ระหว่างขอใช้พื้นที่ ๑๑ โครงการ และของขอลอโครงการ ๑ โครงการ เนื่องจากราษฎรคัดค้าน คือ อ่างเก็บน้ำแม่ก้อน จ.แพร่</p> <p>กลุ่มที่ ๔ โครงการที่อยู่ในกระบวนการพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒๒ โครงการ รอเข้าวาระ ศชก. ๒ โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำน้ำญวน จ.พะเยา และอ่างเก็บน้ำแม่สะกิน ๒ จ.แพร่ อยู่ระหว่างทำรายงานชี้แจง กก.วล. ๒ โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำหนองตาดัง จ.ราชบุรี และอ่างเก็บน้ำคลองวังโดนด จ.จันทบุรี อยู่ระหว่างจัดทำรายงานชี้แจง ๒๑ โครงการ และต้องเสนอกรมการลุ่มน้ำ ๑ โครงการ</p> <p>กลุ่มที่ ๕ โครงการที่อยู่ระหว่างศึกษาวิจัย จำนวน ๔ โครงการ</p>

ภาพเอกสารสรุปการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ ครั้งที่ 4/2563

และ เอกสารสรุปการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ ครั้งที่ 1/2565 ระบุถึง ความก้าวหน้าการติดตามสถานภาพโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญ โดยประเด็นการติดตามการขอใช้พื้นที่ป่าสำหรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ มีรายละเอียดดังนี้

สรุปจำนวนโครงการที่ติดตาม 73 โครงการ

- กลุ่มโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 24 โครงการ
- กลุ่มโครงการที่ได้รับงบประมาณก่อสร้างแล้ว 4 โครงการ
- กลุ่มโครงการที่ยื่นขอใช้พื้นที่แล้ว 21 โครงการ
- กลุ่มโครงการที่อยู่ในกระบวนการพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อม 22 โครงการ
- กลุ่มโครงการที่อยู่ระหว่างศึกษาวิจัย 2 โครงการ

ทั้งนี้เอกสารสรุปการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ ครั้งที่ 1/2565 ไม่ได้ระบุรายละเอียดใด ๆ ถึงสาเหตุที่จำนวนโครงการที่ติดตามมีจำนวนลดลง

๔.๒	ความก้าวหน้าการติดตามสถานภาพโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญ
	<p>คณะทำงานกลั่นกรองโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ ได้มีการจัดประชุมฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๓๑ ม.ค. ๒๕๖๕ มีมติให้คณะทำงานติดตามการขอใช้พื้นที่ป่าสำหรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญปรับปรุงสถานภาพโครงการและส่งให้ฝ่ายเลขานุการฯ ภายในวันที่ ๑๕ ก.พ. ๒๕๖๕ เพื่อเสนอต่อ กนท. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ โดยสรุปความก้าวหน้า ดังนี้</p> <p>๑. ความก้าวหน้าการจัดทำกฎหมายลำดับรองว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน</p> <p>๑.๑ ประกาศกระทรวง ภายในได้ พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ : ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๑๕ ก.พ. ๒๕๖๕</p> <p>๑.๒ ประกาศกระทรวง ภายในได้ พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ : ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๑๙ ม.ค. ๒๕๖๕</p> <p>๒. ความก้าวหน้าการติดตามสถานภาพ ๕ กลุ่มโครงการ มีความก้าวหน้ารวมทั้งสิ้น ๑๔ โครงการ ดังนี้</p> <p>๒.๑ ครม. เห็นชอบให้เปิดโครงการ : อ่างฯ คลองพร้าว จ.ตราด (๗ ก.ค. ๒๕๖๕)</p> <p>๒.๒ ศกท. เห็นชอบ / มีมติให้เสนอ กก.วล. โครงการ : อ่างฯ น้ำปาด จ.อุตรดิตถ์ / อ่างฯ น้ำจี (พรต) จ.น่าน / อ่างฯ ห้วยป่าไผ่ (พรต) จ.เชียงใหม่</p> <p>๒.๓ มีวาระเสนอ ศกท. ๔ โครงการ: อ่างฯ น้ำกอน จ.น่าน (๔ มี.ค. ๒๕๖๕) / อ่างฯ แม่บอม (พรต) จ.ลำปาง (๑๘ มี.ค. ๒๕๖๕) / อ่างฯ แม่สะกิน ๒ จ.แพร่ (๘ เม.ย. ๒๕๖๕) / อ่างฯ แม่เชียงราย จ.ลำปาง (๒๒ เม.ย. ๒๕๖๕)</p> <p>๒.๔ ศกท.พิจารณาแล้วให้ปรับปรุงรายงาน ๔ โครงการ : อ่างฯ บ้านห่ม จ.สกลนคร (พรต) / ปตร.บ้านวังยาว จ.ลำปาง / ปตร.บ้านวังชัน จ.ปราจีนบุรี / โครงการบริหารจัดการน้ำโขง เลย ชี มูล ระยะที่ ๑</p> <p>๒.๕ สป. ยื่นขอใช้พื้นที่/ขอเพิกถอนพื้นที่ ๔ โครงการ : อ่างฯบ้านห่ม (พรต) จ.สกลนคร / อ่างฯห้วยสะตอย จ.ตราด อ่างฯแม่ตาช้าง จ.เชียงใหม่ อ่างฯคลองตาหลาย จ.ฉะเชิงเทรา อ่างฯวังโตนก จ.ฉะเชิงเทรา</p> <p>๓. สรุปจำนวนโครงการที่ติดตาม ๗๓ โครงการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอื่นเนื่องจากพระราชดำริ ๒๔ โครงการ - กลุ่มโครงการที่ได้รับงบประมาณก่อสร้างแล้ว ๔ โครงการ - กลุ่มโครงการที่ยื่นขอใช้พื้นที่แล้ว ๒๑ โครงการ - กลุ่มโครงการที่อยู่ในกระบวนการพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อม ๒๒ โครงการ - กลุ่มโครงการที่อยู่ระหว่างศึกษาวิจัย ๒ โครงการ <p>ความเห็นฝ่ายเลขานุการ</p>

ภาพเอกสารสรุปการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ ครั้งที่ 1/2565

ประเภทโครงการ	ปี 2563	ปี 2565
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอื่นเนื่องมาจากพระราชดำริ	29	24
โครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแล้วแต่ยังไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่	5	4
โครงการสำคัญที่ยังอยู่ระหว่างขอใช้พื้นที่	13	21
โครงการที่อยู่ในกระบวนการพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อม	26	22
โครงการที่อยู่ระหว่างศึกษาวิจัย	4	2
รวมโครงการทั้งหมด	77	73

ภาพตารางเปรียบเทียบจำนวนโครงการสร้างเขื่อน/อ่างเก็บน้ำในพื้นที่ป่าปี 2563 และ 2565

@ นักอนุรักษ์เผยโครงการสร้างเขื่อน/อ่างเก็บน้ำในป่าไม่ได้มีแค่ 77 โครงการ แต่มี 94 โครงการ

นางสาวอรุญา สังขมาน

นางสาวอรุณพลา สังขะมาน เลขานุการมูลนิธิสืบนาคะเสถียร เปิดเผยกับสำนักข่าวอิศราว่า รัฐยังมีโครงการสร้างเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำโครงการอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในแผนการขอใช้พื้นที่ป่าสำหรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ เช่น 7 เขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำบริเวณดงพญาเย็น-เขาใหญที่เป็นพื้นที่ป่ามรดกโลกของประเทศไทย เป็นต้น

โดยมูลนิธิสืบนาคะเสถียรรวบรวมข้อมูลจากการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ ครั้งที่ 4/2563 และข้อมูลเพิ่มเติมจากศูนย์ข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขอใช้พื้นที่ป่า ได้จำนวน 94 โครงการ สามารถหาข้อมูลพื้นที่ป่าที่หายไปได้ 58 โครงการ

ภาพข้อมูลจากเวทีเสวนา ทิศทางสิ่งแวดล้อมไทยภายใต้นโยบายของรัฐบาลใหม่ เมื่อวันที่ 10 ก.ย. 2566

@ 4 พื้นที่ต้องจับตาเป็นพิเศษ

นางสาวอรุณพลา กล่าวอีกว่า อย่างไรก็ตาม โครงการสร้างเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำมีจำนวนมาก มูลนิธิสืบนาคะเสถียรไม่สามารถเข้าไปจับตาอย่างใกล้ชิดได้ทุกโครงการ แต่โครงการสร้างเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำที่ต้องจับตาเป็นพิเศษ ได้แก่

1. 7 อ่างเก็บน้ำในสันป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่
2. อ่างเก็บน้ำคลองวังโดนด
3. อ่างเก็บน้ำบ้านหนองดาดัง
4. โครงการอุโมงค์ผันน้ำเขื่อนศรีนครินทร์

@ ผ่าถ้ำรัฐบาลชุดใหม่

นางสาวอรุณพลา กล่าวว่า มี 3 ข้อที่อยากผ่าถ้ำรัฐบาลชุดใหม่ ดังนี้

1. อยากให้รัฐบาลไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลชุดใดก็ตามนึกถึงคำมั่นสัญญาที่กล่าวไว้ในระดับโลกเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม
2. อยากให้รัฐบาลกลับมาดูเป้าหมายที่รัฐบาลตั้งไว้ว่าประเทศไทยต้องมีพื้นที่ป่าร้อยละ 40 หรือตามที่ระบุในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ว่าต้องมีพื้นที่สีเขียวให้ได้ร้อยละ 55 ของพื้นที่ประเทศ ซึ่งสถานการณ์ในปัจจุบันพื้นที่ป่าหรือพื้นที่สีเขียวยังมีไม่ถึงร้อยละ 40 อาจจะต้องกลับมาทบทวนหรือไม่ว่าประเทศไทยจะเดินหน้าการพัฒนาไปในทิศทางใด
3. อยากให้รัฐบาลกลับมาดูโครงการแหล่งน้ำที่ประเทศไทยมีอยู่แล้วว่าสามารถทำตามเป้าหมายที่วางไว้ได้หรือไม่ อยากให้กลับมาทบทวนสิ่งที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ว่าตอบโจทย์จริง ๆ หรือไม่ รวมถึงโครงสร้างอื่น ๆ เช่น เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ฝาย ฯลฯ ส่วนโครงการใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นก็ให้กลับไปทบทวนคำมั่นสัญญาและเป้าหมายพื้นที่สีเขียวหรือพื้นที่ป่าที่วางไว้

"โครงสร้างที่มีอยู่แล้วอาจจะต้องกลับมาทบทวนว่าตอบโจทย์ในการแก้ปัญหาหน้าท่วมหรือภัยแล้งตามที่ได้เคยกล่าวอ้างไว้ก่อนหน้านี้หรือไม่ ถ้าไม่ก็อาจจะต้องหาวิธีการแก้ปัญหาในรูปแบบอื่น ส่วนโครงการใหม่ ๆ ที่มีแผนงาน อยากให้หาสาเหตุของน้ำท่วมหรือภัยแล้งในแต่ละพื้นที่จริง ๆ ว่าสาเหตุหลักเกิดจากอะไรกันแน่ อยากให้เปลี่ยนวิธีคิดก่อนจะไปทำโครงสร้างขนาดใหญ่ที่ต้องทำลายต้นทุนทางธรรมชาติว่าสามารถแก้ไขปัญหามาตรึมโดยวิธีการจัดการน้ำในรูปแบบอื่น ๆ ก่อนหรือไม่ เราจะพัฒนาอย่างยั่งยืนได้อย่างไร หากเรายังคงเลือกพัฒนาด้วยการทำลายต้นทุนทางธรรมชาติที่เราจะมี" นางสาวอรุณพลา กล่าว

@ กรมชลเปิดข้อมูลสร้างเขื่อน ประเทศไทยยังขาดแคลนน้ำ

นายเกื้อศักดิ์ ทาทอง

นายเกื้อศักดิ์ ทาทอง ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมโยธา กรมชลประทาน กล่าวในงานเสวนา 'เขื่อน ในพื้นที่มรดกโลก' ว่า มีคำถามว่าทำไมยังต้องสร้างเขื่อนเพิ่ม มีคำตอบ คือ ประเทศไทยแม้จะมีปริมาณน้ำมาก แต่ความต้องการใช้น้ำในปัจจุบันยังคงขาดอีก 49,000 ล้านลบ.ม./ปี แม้จะมีการบริหารจัดการความขาดแคลนน้ำอีก 45,000 ล้านลบ.ม./ปี จึงต้องพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำขนาดใหญ่ เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำของประเทศไทย ส่วนที่ต้องสร้างเขื่อนในป่า เพราะต้องสร้างในบริเวณช่องเขาที่มีน้ำไหลออกมาเพื่อทดน้ำโดยใช้ภูเขาสองข้างเป็นกำแพงธรรมชาติในการโอบอุ้ม ทำให้พื้นที่ราบไม่สามารถทำได้ จะทำได้ในลักษณะที่เป็นฝาย หรือประตูระบายน้ำ ทำให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน ดังนั้นพื้นที่สร้างเขื่อนจึงต้องสร้างในป่า

@ แจงประเด็นสร้างพื้นที่เก็บน้ำดงพญาเย็นเขาใหญ่

นายเกื้อศักดิ์ กล่าวต่อว่า ที่กล่าวถึงพื้นที่เก็บน้ำดงพญาเย็นเขาใหญ่ โดยข้ามประเด็นของแก่งเสือเต้น จ.แพร่ กับแก่งกระกระจาน จ.เพชรบูรณ์ เนื่องจากกรมชลประทานไม่ได้มีข้อขัดแย้งประเด็นมรดกโลกใน 2 พื้นที่ข้างต้น ทั้งนี้ในการสร้างเขื่อนบริเวณดงพญาเย็นเขาใหญ่ในพื้นที่ที่ติดจังหวัดนครราชสีมา-บุรีรัมย์ ในส่วนนั้นกรมชลมีการสร้างพื้นที่เก็บน้ำไว้แล้ว มี 5 แห่ง ได้แก่ เขื่อนมูลบน เขื่อนลำปลายมาศ เขื่อนห้วยลายน อ่างเก็บน้ำลำนางรอง อ่างเก็บน้ำลำจังหัน ทั้ง 5 แห่งเพื่อให้บริการการทำเกษตรและการใช้น้ำอุปโภค โดยอ่างเก็บน้ำข้างต้นสร้างไว้ในช่วงก่อนที่จะมีการประกาศเป็นพื้นที่มรดกโลก โดยสร้างไว้ห่างจากพื้นที่อุทยาน เพื่อลดผลกระทบการรบกวนพื้นที่อุทยาน ส่วนบริเวณที่ติดกับนครนายก-ปราจีนบุรี-สระแก้ว จะมีอ่างเก็บน้ำห้วยปือ อ่างเก็บน้ำหนองไม้พลอง อ่างเก็บน้ำทับลาน อ่างเก็บน้ำเทพพงศ์ เขื่อนนฤมดินทรจินดา หรือเขื่อนห้วยโสมง และเขื่อนขุนด่านปราการชล

ในกรณีของอ่างเก็บน้ำห้วยสะโดน จ.สระแก้ว อยู่ในขั้นที่กรมชลประทานส่งรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้กรมอุทยานฯ พิจารณา ซึ่งยังไม่เห็นชอบกับแผนงาน ให้กรมชลฯ ไปดำเนินการศึกษาแก้ไขเพิ่มเติมใหม่

ส่วนอ่างเก็บน้ำคลองมะเดื่อที่อยู่คู่กับเขื่อนขุนด่านนั้น เป็นการสร้างตามหลังเขื่อนขุนด่านที่สร้างเสร็จไปก่อน กรมชลประทานได้ศึกษาผลกระทบและสร้างงานต่าง ๆ ให้คณะกรรมการพิจารณาเรียบร้อยแล้ว ลักษณะของโครงการนี้เป็นการเก็บน้ำในแนวยาวปลายน้ำจึงทะลุเข้าไปในพื้นที่เขาใหญ่เล็กน้อย

ส่วนอ่างเก็บน้ำสายน้อย-สายใหญ่ ที่อยู่ใกล้กับอ่างเก็บน้ำแควหนุมาน เดิมที่จะสร้างเป็นเขื่อนขนาดใหญ่แต่เมื่อมีการหารือกับหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อไม่ให้ผลกระทบต่อพื้นที่อุทยาน จึงลดขนาดลงเหลือเพียงมาปิดช่องบรเวดล่าน้ำสายน้อยเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะช่วยลดพื้นที่ป่าที่ถูกครอบคลุมได้แต่ขดขยี้เดียวกันก็จะลดปริมาณน้ำที่กักเก็บไว้ด้วย

ต่อมาเป็นเขื่อนลำพญาธาร ซึ่งอยู่คู่กับอ่างเก็บน้ำสายน้อย-สายใหญ่ ซึ่งเขื่อนจะอยู่ในพื้นที่ป่ามรดกโลกทั้งหมด จากการพิจารณาพบว่ากระทบกับพื้นที่มรดกโลกมาก จึงเปลี่ยนแผนและยกเลิกการสร้างเขื่อนลำพญาธารในบริเวณนั้นและหันมาทำเขื่อนเล็ก ๆ บริเวณขอบของอุทยานแทน ซึ่งจะลดผลกระทบต่อพื้นที่ป่า

ส่วนอ่างเก็บน้ำคลองวังมด จากการหารือกับหลาย ๆ ฝ่ายก็เห็นควรว่าจะยกเลิกโครงการนี้ ส่วนอ่างเก็บน้ำคลองบ้านนา กับคลองหนองแก้ว ปัจจุบันอยู่ในแผนการเตรียมความพร้อม ยังไม่มีการดำเนินการใด ๆ

"ทั้งนี้การสร้างอ่างเก็บน้ำ 7 โครงการกลางพื้นที่ดังพญาเย็นนั้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยสะโดน อ่างเก็บน้ำคลองมะเดื่อ อ่างเก็บน้ำสายน้อย-สายใหญ่ เขื่อนลำพญาธาร อ่างเก็บน้ำคลองวังมด อ่างเก็บน้ำคลองบ้านนา อ่างเก็บน้ำคลองหนองแก้ว กรมชลประทานมีเพียงแผนงานเตรียมความพร้อมเท่านั้น ยังไม่มีแผนงานก่อสร้างใด ๆ ในพื้นที่ดังกล่าว แต่การเตรียมความพร้อมเป็นส่วนหนึ่งของแผนแม่บทที่รัฐบาลมอบไว้ กรมชลประทานจึงต้องศึกษาเตรียมความพร้อมไว้ว่า สามารถสร้างในพื้นที่ใด สร้างแล้วมีผลกระทบอย่างไร โดยข้อมูลที่ศึกษาก็เป็นข้อมูลที่สนับสนุนการศึกษา SEA ของกรมอุทยานฯ" นายเกื้อศักดิ์ กล่าว

@ ผลกระทบเขื่อนที่สร้างในป่าไปแล้ว

ในกรณีที่สร้างเขื่อนในพื้นที่ที่กระทบมรดกโลก ได้แก่ เขื่อนขุนด่านและเขื่อนถนนดินทรจินดา เมื่อกรมชลประทานเข้าไปสำรวจจนปี 2565 พบว่า ไม่มีการบกรกพื้นที่ป่าใกล้เขื่อน เนื่องจากมีการตั้งหน่วยพิทักษ์ จุดสกัดต่าง ๆ และใช้กฎหมายควบคุม ส่วนการสำรวจสัตว์ป่าก็พบว่ามีร่องรอยของสัตว์ป่าเข้ามาหากินและพบสัตว์หายาก เช่น นกโกโรโบ นกอ้ายจิว เป็นต้น แสดงให้เห็นว่ามีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น เนื่องจากไม่มีคนเข้ามารบกวน

อย่างไรก็ดี กรมชลประทานยังไม่ได้กล่าวถึงความคืบหน้าเกี่ยวกับการติดตามการขอใช้พื้นที่ป่าสำหรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำทั้ง 73 โครงการ และโครงการอื่น ๆ ตามที่เลขาธิการมูลนิธิสืบนาคะเสถียรกล่าวอ้าง

ส่วนสถานการณ์การสร้างเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำในพื้นที่ป่าในรัฐบาลชุดใหม่ของนายเศรษฐา ทวีสิน จะเป็นอย่างไร ต้องติดตามต่อไป